

בשעת דמדומים

(לזכר נסמתו של חבר)

סעת-היום היפה ביותר היא בין סקיעת החמה ועד דימדומי הערב.
אותה סעה אין הרבה אנשים בסדה, ואתה כאילו מתייחד עם הטבע. מנסבת רוח
קלילה, סעוד מעט תיפסק אף היא. נסמעת קריאתו של הפרנקוליין. זוג עפרונים
מתעופפים כסאני עובר. וטוב הוטלך הס. מגיע אני לגן הבית מצדו המערבי.
אוהב אני להסתכל בסטה מצדו זה. הוא כאילו נתון במסגרת: ממזרח מסמאל
מוריקים האקליפטוסים התמירים מירוק כחה עד ירוק צהבהב; מימין-הירוק
המכסיף של הזיתים; מצפון-סטח חמרעה, ומדרום פעם ירוק ופעם צהוב-הכל
לפי העונה.

עומד אני ומזין את עיני ממראה הסטה. הגן הוא תמיד מטופח. תלמיו
יטרים, אין רואים בו עטבים טוטים. סקסמסביב. איני יודע מדוע, אבל תמיד
ברגעים אלה לוחס אני, בלי מטים, את חרוזי גטה:

הס הוטלך מעל כל הפסגות,

עלה לא נע בראס האילנות;

בחורס הצפרים נדמו. סקטה הרוח.

חמתן רגע קט, עוד מעט וגם אתה תנוח.

ובסעה טלוחס אני מלים אלה, מופיע לנגד עיני-רוחי הטרקטור חקסן, ועליו
יעקב, בלי כובע, בלוריהו המתולחלת פרועה. מסתכל אני בו וחוטב: מדוע
מצחו כה מקומט? ספתיו, אמנם, מחויכות אלי, אבל חיוכו כה עצור! ומדוע
נזכרתי, סליעקב קול ערב, סמאד אהבתי לסמוע אותו, ומדוע פסק לסיר?...

סנינו בני עיר אחת היינו, עיר גדולה למדי, ורוב חוסביה יהודים.
אידיס ידעו כולם, אפילו הגויים. בעיר היו בתי-חרוטה גדולים לטכסטיל.

אלפים רבים התפרנסו מבתי-חרושת אלה, וסביבם היו גם הרבה בעלי-מלאכה: חייטים, נגרים וסנדלרים - כולם אביונים, עניים מרודים, מטופלים במספחות גדולות. אבל חמיד היתה סירה נסמעת מכל מקום, סבו עבדו פועלים: סירי אחבה תמימים עד לגיחוך, סירים המביעים חכנעה לגורל, סירי געגועים, סירי פועלים, זמירות חסידים - סירה מכל המינים.

כסבני עירנו מזדמנים באיזה מקום שהוא בארץ, מחחילים הם קודם כל לדבר ביניהם באידיש, ואחרי כן פוצחים בסיר. אינני סבור, סאלה הם געגועי "מולדת", אבל הסירה מעלה את ימי נעוריני, את אלה סאחבנום ואת כל היקר טחיה ואיננו עוד. לא אחת נפגסנו במסיבות אלה עם יעקב, וזו היה מעיין קולח של סירה.

הנה רואה אפי את יעקב גחון על ערוגה, ומסביבו מנצנצים מתוך הירק ראסי ילדים. הרעם והחמולה מסביב הם כשל גדוד שלם, אבל יעקב סולט במצב. אני חושב תוך התפעלות המעורבת בקנאה: היכן לוקחים סבלנו ועצבים במידה כזאת? וחרו זה סנים על גבי סנים, ובכל מזג-אויך. אינני יודע, אם כל הילדים אוהבים את גן-הבית. אבל אם נדבק מסחו מן החקלא בילדינו, חרו ה"שסס" היחידו בכך הוא גן הבית, כאטר כאן נרקס ה"רוטאן הראסון עם האדמה.

סומע אני קולות ילדים מאחורי, מפנה את ראסי ורואה את סי ואת אמנון. הם לא מרגישים בי, ואני סומע אותם מספרים זה עם זה, סצריכים לחגיע מהר, ככל האפסר לגן, בכדי להמפיק עוד לנסוע בעגלה חזרה הביתה, וטנית - אבא הבטיח ללכת אתם, אחרי העבודה, לבריכת השחיה.

כעבור זמן קצר, חולפת על פני כל הסירה. אני מסתכל בפניו של יעקב ורואה, שהוא באמת עייף. ברצון היה חוזר הביתה, מסליך מעליו את בגדיו המיוזעים, מחקלה וסוכב לנוח. אבל... הבטחתי, ואיך אפשר להפך הבטחתי?

קולותיהם של הילדים נדמו, וחרו מביאה אתה קולות מבריכת-השחיה. מופיעים העטלפים הראסונים, ותן פותח ביללתו הנובחה. מעיף אני מבט מלטיף אחרי, אל הגן, וסוב לוחס אני את חרוז האחרון של הסיר: -

"המחן רגע קט, עוד מעט וגם אתה תנוח..."